

Dades Generals del Programa de Cria (PC)

1. Nom de la raça: Ripollesa

2. Finalitat o finalitats del PC¹

- Millora (selecció)
- Conservació
- Reconstrucció
- Creació

3. Informació sobre el territori geogràfic on s'aplica.

- Espanya
- Altres països de la Unió Europea
- Tercers països

4. Indicar les excepcions i particularitats a les que s'acull:

4.1. Excepcions que precisen d'autorització per part de l'Autoritat Competent (l'autorització s'entendrà concedida en el moment de l'aprovació del PC)

- Emissió de certificats per part de centres de reproducció
- Excepcions en la promoció d'animals de la Secció Annexa a la Principal

4.2. Altres excepcions (no precisen d'autorització per part de l'Autoritat Competent, però han de constar al PC)

- Limitar o prohibir la utilització d'un animal reproductor de la Secció Principal y el seu material reproductiu, en cas que el seu us posés en perill la conservació o diversitat genètica de la raça (només per races amenaçades).

5. Participants en el PC:

5.1. Explotacions col·laboradores del PC: A 1 de novembre de 2018, aquest PC disposa d'un total de 25 explotacions col·laboradores (veure Annex 1). La relació d'explotacions col·laboradores s'actualitzarà anualment en el *Sistema Nacional de Informació de Razas* (ARCA; <https://servicio.mapama.gob.es/arca>).

5.2. Altres participants:

- *Centre Qualificat de Genètica Animal (Avaluació Genètica):* Departament de Ciència Animal i dels Aliments, Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallés, Barcelona)
- *Centre de Testatge (Control de Rendiments):* Mas Benito (Jafre, Girona) – Serveis de Millora i Expansió Ramadera i Genètica Aplicada (SEMEGA, Monells, Girona).

- *Laboratori de Genètica Molecular Animal (Anàlisi de Filiació)*: Servei Veterinari de Genètica Molecular de la Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallés, Barcelona).
- *Altres laboratoris (Genotipat Scrapie)*: Laboratorio Central de Veterinaria (Algete, Madrid) i Servei Veterinari de Genètica Molecular de la Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallés, Barcelona).
- *Banc de Germoplasma (Emmagatzematge de Material Reproductiu)*: Departament de Medicina i Cirurgia Animals, Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallés, Barcelona).
- *Centres de Reproducció (Recollida, Producció i Emmagatzematge de Material Reproductiu)*: Departament de Medicina i Cirurgia Animals, Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallés, Barcelona).

Estructura del Programa de Cria (PC)

I. Introducció descriptiva de la situació de partida

La Ripollesa és una raça ovina autòctona del nord-est de Catalunya, originada probablement a partir de l'encreuament dels ovins que poblaven antigament la zona dels Pirineus Centrals i d'individus de tipologia Merina arribats com a conseqüència de la transhumància (Royo, 1980; Sánchez-Belda & Sánchez-Trujillano, 1986; Torre, 1991). En aquest sentit, s'ha suggerit que la població original devia ser semblant a la raça ovina Tarasconesa, la qual es troba actualment a la zona dels Pirineus Orientals francesos (Guillaumet & Caja, 2001). L'aïllament natural d'algunes valls d'alta muntanya i altres zones poc accessibles ha marcat l'evolució de la raça cap a diferents varietats o ecotips que han rebut denominacions pròpies com Pirenaica, Berguedana, Queralpina i Muntanyola, entre d'altres, les quals es diferencien sobretot per la mida dels animals i les característiques de la llana i les banyes (Esquivelzeta et al., 2001). De manera paral·lela, la raça Ripollesa s'ha vist sotmesa a encreuaments amb múltiples races espanyoles (*Segureña, Manchega, Merina, Rasa Aragonesa, ...*) i estrangeres (*Lacaune, Suffolk, Romanov, ...*) amb l'objectiu de millorar-ne les característiques productives a expenses de la seva rusticitat i adaptació al medi (Royo, 1980; Esquivelzeta et al., 2001). Aquesta introgressió d'altres races ha fet augmentar l'heterogeneïtat morfològica dels ramats, posant en perill la supervivència en puresa de la raça. És per això que resulta indispensable un control minuciós de tots els individus inscrits al llibre genealògic de la raça, tant des d'un punt de vista morfològic com genealògic, però sense oblidar la necessitat de progressar genèticament, millorant els caràcters productius d'interès econòmic més adients per aquesta població.

Es tracta d'una raça rústica i adaptada a les condicions geo-climàtiques de Catalunya. El sistema productiu es caracteritza generalment per un maneig semiextensiu, sense planificació reproductiva i complementant la pastura directa amb fencs, palla de cereals i concentrat (Milán et al., 2003). Presenta una activitat reproductiva elevada durant l'estiu i la tardor, amb més del 80% d'ovelles presentant ciclicitat i ovulacions normals, i reduint-se dràsticament des del Febrer fins al Juliol, amb menys del 40% d'ovelles cíclicues (Gibbons, 1999). Històricament, això originava un pic de parts al desembre (Solanes et al., 1997), que s'ha desplaçat a principis de gener en l'actualitat (Casellas et al., 2018), mentre que la incidència de parts es manté mínima entre els mesos d'Abril i Setembre (Solanes et al., 1997; Casellas et al., 2018). L'edat mitjana al primer part es situa entorn els 18 mesos (Casellas, 2016) encara que no són estranys els parts als 12 mesos d'edat en sistemes amb disponibilitat abundant d'aliments. La raça Ripollesa s'ha caracteritzat com una raça de prolificitat moderada o baixa, entorn dels 1,2 xais per part (Esquivelzeta et al., 2011; Casellas et al., 2007b,c), encara que amb una gran variabilitat en funció dels ramats (1,1 – 1,6 xais/part). Val a dir que històricament, els pastors de muntanya preferien reservar per reposició les xaies nascudes de part simple

degut a la baixa supervivència i qualitat de llana dels xais de parts múltiples. La mortalitat dels xais en els ramats de raça Ripollesa es situa propera al 10% (Casellas *et al.*, 2007d), encara que s'han descrit diferències importants en funció del tipus de part. Exceptuant casos molt concrets, la majoria de xais s'engreixen dins les corral sense sortir a pasturar, a partir de la llet de la mare i amb pinso comercial i palla *ad libitum*. El creixement mitjà és de 210 – 240 g/dia, variable en funció del sexe, tipus de part i sistema d'explotació; no obstant, no resulta estrany assolir creixements superiors a 300 g/dia tal com s'ha observat en els testatges de futurs sementals, alguns d'ells fins i tot superant la barrera dels 350 g/dia. El producte comercialitzat és el xai sacrificat, tant als ~40 dies d'edat (<11 kg pes viu; xai lletó ripollès®) com als ~90 dies d'edat (<25 kg pes viu; xai de ramat; Esquivelzeta *et al.*, 2011), amb ramats d'entre 100 i 800 ovelles (Caja *et al.*, 2009).

El Reial Decret 1312/2005, de 4 de novembre, estableix les bases del *Programa Nacional de Selección Genética par la Resistencia a las Encefalopatías Espongiformes Transmisibles en Ovino*, i implica directament a la raça ovina Ripollesa, en tant que raça autòctona amb Llibre Genealògic en actiu dins el territori de la Unió Europea (Anònim, 2005). El programa de selecció es fonamenta en el genotipatge dels reproductors per tres polimorfismes genètics a nivell del gen de la proteïna priònica (o PrP), situat en el cromosoma 13 oví (Bossers *et al.*, 1996). Aquest genotipatge permet caracteritzar els haplotips ARR, ARQ, ARH, AHQ i VRQ, que no representen sinó els aminoàcids codificats a les posicions analitzades (A: alanina; H: histidina; Q: glutamina; R: arginina; V: valina; Belt *et al.*, 1995). A més, els haplotips ARR i VRQ confereixen respectivament la màxima i mínima resistència genètica a l'encefalopatia espongiforme ovina, també coneguda amb l'anglicisme *scrapie*, mentre que la resta d'haplotips ocupen posicions intermèdies (Bossers *et al.*, 1996; Jeffrey *et al.*, 2001). En el cas de la raça ovina Ripollesa, el punt de partida amb 2.082 individus genotipats fins l'any 2007, implicava un clar predomini de l'haplotip ARQ (freqüència: 58%), mentre l'ARR ocupava la segona posició (28%), i l'ARH la tercera (8%). La freqüència dels dos haplotips restants, entre ells el de màxima susceptibilitat era pràcticament anecdòtica a la població (Casellas *et al.*, 2007a). Després de més d'una dècada de selecció, la freqüència de l'haplotip ARR en els reproductors nascuts entre els anys 2014 i 2017 (1.754 individus) s'ha incrementat fins al 58%, amb un clar retrocés per l'haplotip inicialment més abundant (ARQ, <35%), i també per l'ARH (5%).

Es calcula que aquest grup racial pot tenir un cens total proper als 70.000 caps, encara que amb un grau de puresa molt variable. En qualsevol cas, el nombre de reproductors en actiu inscrit al Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa és molt inferior, acostant-se als 15.000 individus durant els darrers anys. En el moment de la redacció d'aquest PC hi havien 48 explotacions adherides a l'Associació Nacional de Criadors d'Ovins de Raça Ripollesa (ANCRI), totes elles situades a Catalunya, i distribuïdes

majoritàriament entre les províncies de Girona i Barcelona. No obstant això, la raça està present a les quatre províncies catalanes i mostra una clara tendència a incrementar lentament tant el nombre de ramats adscrits a ANCRI com el cens total de reproductors del Llibre Genealògic.

II. Aspectes relatius al LLIBRE GENEALÒGIC de la raça

1. Característiques de la raça, prototip racial i sistema de qualificació.

1.1. Prototip racial.

La resolució de 13 de febrer de 1991, sobre la «reglamentació del llibre genealògic de la raça ovina Ripollesa» (Anònim, 1991a), estableix el prototip racial de l'ovella Ripollesa (veure Anònim (1991b) per correcció d'errades) en base a les següents característiques generals:

- Cap:
 - Gran i allargat, amb la línia front-nassal convexa o subconvexa, que s'accentua en els mascles a nivell dels nasals.
 - Ambdós sexes poden presentar banyes. En els mascles adults adquireixen gran desenvolupament, amb dues voltes i les puntes cap a fora. En femelles, la presència de banyes és menys freqüent.
 - Orelles de mida mitjana i horitzontals o lleugerament caigudes.
 - Morro ample amb llavis grossos i nas sempre pigmentat.
- Coll: Cilíndric, fort i musculat, de vegades amb barballeres i mamil·les.
- Cos:
 - Llarg i profund, amb costelles amples.
 - Pit profund i arrodonit.
 - Gropa ampla, quadrada i lleugerament inclinada.
 - Cua molt llarga que sovint acaba en forma de colze.
- Sistema mamari: Mamelles ben desenvolupades.
- Extremitats:
 - Espatlla ben inserida al tronc.
 - Cuixes i cames musculoses.
 - Articulacions robustes.
 - Peülles fortes.
- Pell:
 - Pell blanca amb pigmentacions típiques al cap i a les extremitats.
 - Generalment es presenta en forma de nombroses taques de mida petita de color negre o bru (pigallat).
 - De vegades apareixen fusionades formant grans taques.
- Velló:
 - De color blanc, que s'estén pel tronc i el coll, deixant descobert el cap, extremitats fins a genolls i garrons i, en animals adults, el ventre.
 - La fibra de la llana és entrefina, sense arribar a basta, essent els flocs quadrangulars, lleugerament punxeguts, de longitud mitjana.
 - En les varietats de muntanya, s'admetrà un major grau de pigmentació en el velló i una qualitat inferior de la llana.
- Mida:

- Hi ha una gran varietat en la mida dels animals de la raça, segons l'àrea d'explotació.
- En zones de pastures pobres, el pes de les femelles és de 40 kg i 65 kg per als mascles; per altra banda, a les valls més fèrtils, la femella arriba a 50-55 kg de pes i els mascles poden superar els 70 kg.
- En cap cas el pes no serà inferior a 40 kg en les femelles i 65 en els mascles adults.

Paral·lelament es defineixen com a defectes objectables *i*) la desviació del perfil nasal d'acord amb l'establert per l'estàndard, *ii*) l'absència de la pigmentació característica, *iii*) els defectes de conformació general o regional que s'allunyin de l'estàndard, i *iv*) la presència de pèl abundant i barballeres exagerades, i s'estableixen com a defectes desqualificadors *i*) el perfil nasal recte, *ii*) les orelles massa amples, grosses i caigudes o molt curtes, *iii*) el prognatisme inferior o superior, *iv*) la conformació general o regional defectuosa en excés, *v*) les anomalies i malformacions reproductives, i *vi*) el velló amb taques de gran mida.

1.2. Sistema de qualificació morfològica.

Els procediments de qualificació morfològica s'han establert únicament per reproductors adults de la raça Ripollesa (Anònim, 1991a). A més, donada la gran varietat morfològica (Esquivelzeta *et al.*, 2011), en el moment de l'avaluació es tindrà en compte la uniformitat del ramat en conjunt, i la de l'individu en relació a la resta del seu col·lectiu.

Taula 1. *Regions corporals/caràcters avaluats durant el procés de qualificació morfològica a la raça ovina Ripollesa, i coeficients de ponderació assignats a cada regió/caràcter en funció del sexe de l'animal.*

Regió corporal/caràcter	Marrans	Ovelles
Cap i coll	1,0	0,8
Tronc i gropa	1,8	2,0
Extremitats i aploms	1,7	1,7
Desenvolupament corporal	1,8	1,8
Caràcters sexuals	1,0	0,0
Sistema mamari	0,0	1,0
Caràcters del velló	1,0	1,0
Harmonia general	1,7	1,7

L'adequació al prototip racial es valorarà individualment a cada marrà o ovella a partir dels sis mesos d'edat per inspecció directa, qualificant vuit regions corporals/caràcters (Taula 1) de manera independent, amb una puntuació que

anirà de 1 (dolenta) a 10 (excel·lent). La qualificació definitiva de l'animal s'obté de multiplicar els punts resultants de la qualificació pel coeficient de ponderació indicat a la Taula 1, i sumar els resultats obtinguts fins obtenir un únic valor que oscil·larà entre 10 i 100 punts. Obtinguda la puntuació general, l'animal serà qualificat com a Excel·lent (90 a 100 punts), Superior (85 a 89,9 punts), Molt bo (80 a 84,9 punts), Bo (75 a 79,9 punts), Acceptable (65 a 74,9 punts), Suficient (60 a 64,9 punts) o Insuficient (<60 punts). No obstant això, la qualificació de tres punts o menys en qualsevol de les regions corporals/caràcters indicats a la Taula 1 serà causa de desqualificació de l'animal, independentment de la puntuació obtinguda a les altres regions.

2. Identificació dels animals.

Sense perjudici de la legislació vigent en matèria d'identificació i registre dels animals de l'espècie ovina (Anònim, 2013), tots els xais nascuts a ramats adherits a ANCRI (tant els nascuts vius com els nascuts morts i avortins formats) s'han d'identificar en el moment del naixement mitjançant la col·locació d'un cròtal a l'orella esquerra que conté un codi d'identificació format per sis dígits i dues lletres, amb les següents característiques:

- Dos primer dígits: Identifiquen les dues últimes xifres de l'any de naixement (p.ex., 18 correspon a xais nascuts durant l'any 2018).
- Quatre últims dígits: Conformen un número enter que comença amb el primer xai nascut cada any (i.e., 0001) i es va assignant de manera correlativa per ordre de naixement.
- Dues lletres: Identifiquen el ramat de naixement del xai i s'assignen en el moment de formalitzar l'adhesió a ANCRI (veure punt 8 del present Programa de Cria).

Aquesta numeració identificarà l'animal durant tota la seva vida productiva i es prendrà com a referència a l'hora de registrar-lo al Llibre Genealògic de la raça. És per això que, en el cas de reproductors, es recomana registrar també l'equivalència amb la numeració oficial amb la que s'identifica l'animal abans dels sis mesos d'edat, que consta d'un cròtal plàstic de color groc a l'orella dreta i la introducció d'un bolus ruminal amb la mateixa numeració (Anònim, 2013).

3. Particularitats pròpies de l'associació per la inscripció d'animals en el Llibre Genealògic.

No es preveuen particularitats addicionals a lo establert en el Reglament 2016/1012 (Anònim, 2016) i el Reglament Intern.

4. Estructura del Llibre Genealògic.

El Llibre Genealògic es subdivideix en Secció Principal (amb dues categories, «Bàsica» i «Definitiva»), Secció Annexa de Naixements, i Secció Annexa de Reproductors, amb una menció especial pel Registre Fundacional que es

considera integrat a efectes pràctics a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal.

5. Divisió del Llibre Genealògic i requisits d'inscripció.

5.1. Registre Fundacional: D'acord amb la Resolució de 13 de febrer de 1991, sobre la reglamentació del llibre genealògic de la raça ovina Ripollesa (Anònim, 1991), es creava el Registre Fundacional del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa i s'establien els criteris per la inscripció d'animals:

- Edat igual o superior a sis mesos.
- Sense tares o defectes que dificultin la funció productiva.
- Qualificació morfològica mínima de 60 (ovelles) o 65 punts (marrans).

S'establia també que el Registre Fundacional es tancaria de manera oficial tres anys després de la publicació de la normativa (Anònim, 1991), l'1 de març de 1994. D'acord amb Reglament 2016/1012 (Anònim, 2016b), els animals inscrits al Registre Fundacional es consideraran inscrits a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal (veure punt 5.3) a efectes de promoció d'animals a la Secció Principal.

5.2. Seccions Annexes: El Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa consta de dues Seccions Annexes:

5.2.1. Secció Annexa de Naixements: Sense perjudici de promocionar posteriorment a la Secció Principal d'acord amb els criteris indicats al punt 6 del present Programa de Cria, s'inscriuran a la Secció Annexa de Naixements, tots aquells xais que compleixin els següents requisits:

- Mare inscrita a la Secció Principal o a la Secció Annexa de Reproductors del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa.
- Informació genealògica faltant (desconeixement del pare o algun dels quatre avis) o descendent d'individus de la Secció Annexa de Reproductors (pare, mare, o algun dels quatre avis inscrit a la Secció Annexa de Reproductors).
- Filiació establerta d'acord amb els criteris del punt 9 del Programa de Cria.
- Identificació individual d'acord amb el punt 2 del Programa de Cria.
- Sense anomalies o malformacions evidents que dificultin la funció productiva i/o reproductiva.
- Encara que no se'ls hagi realitzat la Qualificació Morfològica, que no mostrin desviacions evidents al prototip racial com taques grans al velló (o animals de capa majoritàriament negra).

5.2.2. Secció Annexa de Reproductors: Es podran inscriure en aquesta secció aquells animals que compleixin els següents requisits:

- Animals identificats d'acord amb la legislació vigent en matèria d'identificació i registre dels animals de l'espècie ovina (Anònim, 2013).
- Edat igual o superior a 6 mesos.

- Sense anomalies o malformacions que dificultin la funció productiva i/o reproductiva.
- Qualificació Morfològica mínima de 60 punts en ovelles i 65 punts en marrans.

5.3. Secció Principal: Aquesta secció es subdividirà en dues categories successives i mútuament excloents, categoria «Bàsica» i categoria «Definitiva». La inscripció d'animals a qualsevol d'aquestes dues categories implica l'acompliment dels següents requisits, a més dels requisits específics de cada categoria que s'indicaran més endavant:

- Pare, mare i els quatre avis inscrits a la Secció Principal del Llibre Genealògic, així com aquells animals que compleixin els requisits indicats al punt 6 del present Programa de Cria.
- Individus que compleixin el punt 6 del present Programa de Cria.
- Filiació establerta d'acord amb els criteris del punt 9 del Programa de Cria.
- Identificació individual d'acord amb el punt 2 del Programa de Cria.
- Sense anomalies o malformacions evidents que dificultin la funció productiva i/o reproductiva.
- Encara que no se'ls hagi realitzat la Qualificació Morfològica, que no mostrin desviacions evidents al prototip racial com taques grans al velló (o animals de capa majoritàriament negra).

Aquells animals que compleixin aquests requisits i no disposin de Qualificació Morfològica, o aquesta no assoleixi la puntuació mínima de 60 (ovelles) o 65 punts (marrans), es consideraran inscrits a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal del Llibre Genealògic.

Des de la categoria «Bàsica», els animals promocionaran a la categoria «Definitiva» si compleixen els següents requisits:

- Edat igual o superior a 6 mesos.
- Sense anomalies o malformacions que dificultin la funció productiva i/o reproductiva.
- Qualificació Morfològica mínima de 60 punts en ovelles i 65 punts en marrans.

6. Promoció de descendents d'animals registrats a la Secció Annexa de Reproductors a la Secció Principal.

Tal com detalla el Reglament 2016/1012 (Anònim, 2016b), podran promocionar a la Secció Principal del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa aquells individus inscrits a la Secció Annexa de Naixements que compleixin:

- Ser fills d'una mare i una avia materna inscrites a la Secció Annexa de Reproductors.
- Ser fills d'un pare i dos avis inscrits a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal.

No obstant, es preveu l'aplicació d'una excepció a aquests criteris durant un període de cinc anys, finalitzant el 31 d'octubre de 2023. Cal tenir en compte que el maneig típic en la raça ovina Ripollesa implica la utilització de múltiples marrans, sense planificació reproductiva ni muntres controlades (Milán et al., 2003; Casellas et al., 2007b); això fa imprescindible la utilització de controls de filiació mitjançant marcadors genètics per completar la informació genealògica dels animals. Donat que el Registre Fundacional del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa es va tancar l'u de març de 1994 (Anònim, 1991), i la implementació de proves fiables de filiació no es va donar fins l'any 2011, la disponibilitat actual de marrans en actiu inscrits a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal no cobreix les necessitats dels ramats d'ANCRI. És per això que fins al 31 d'octubre de 2023, es promocionaran els descendents d'animals registrats a la Secció Annexa de Reproductors a la Secció Principal que compleixin els següents requisits:

- Estar inscrits a la Secció Annexa de Naixements.
- Pare, mare i els quatre avis inscrits a la Secció Principal (categoria «Definitiva») o a la Secció Annexa de Reproductors del Llibre Genealògic.
- Filiació establerta d'acord amb els criteris del punt 9 del Programa de Cria.
- Nascuts als ramats del Nucli d'Explotacions Col·laboradores del Programa de Cria (Annex 1), o en ramats amb connexió genealògica efectiva amb el Nucli d'Explotacions Col·laboradores del Programa de Cria d'acord amb lo establert al punt 1.3 de l'Annex 8 del Reglament Intern.

7. Comissió d'Admissió i Qualificació.

La comissió encarregada d'avaluar els animals per la seva admissió al Llibre Genealògic, així com realitzar els procediments de Qualificació Morfològica estarà formada per un mínim de dues persones de la llista següent:

- President/a d'ANCRI o la persona en qui delegui.
- Secretari/a tècnic/a d'ANCRI.
- Secretari/a d'ANCRI que actuarà com a secretari de la comissió.
- Director tècnic del Programa de Cria.

8. Sistema de Registre de Ramaderies.

En el moment de formalitzar la adscripció a ANCRI, s'omplirà un formulari amb la informació rellevant tant de la ramaderia com del seu propietari, i aquesta restarà a disposició d'ANCRI d'acord amb la normativa vigent de protecció de dades (Anònim, 2016a). S'assignarà un codi de dues lletres a cada ramaderia, que formarà part de la identificació individual de tots els xais nascuts en aquell ramat. Aquest codi podrà ser escollit pel mateix ramader, però en cap cas es permetrà que existeixin duplicitats entre ramats de l'associació i es donarà

prioritat als socis sobre les noves sol·licituds d'adhesió a ANCRI. En casos degudament justificats, es permetrà que el ramat canviï el codi de dues lletres sempre i quan i) el codi nou no coincideixi amb el de cap altre ramat de l'associació, i ii) el canvi es faci efectiu a partir de l'u de gener del següent any civil.

9. Mesures per garantir la filiació o el control de parentesc.

9.1. Registre primari de la filiació: La filiació dels animals inscrits al la categoria «Bàsica» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Naixements és responsabilitat dels ramaders, i s'ha de comunicar a ANCRI abans de transcorreguts tres mesos del naixement. A tal efecte, ANCRI posa a disposició de tots els socis un programa informàtic que facilita tant el registre de la informació rellevant de cada animal, com la transmissió telemàtica d'aquesta informació a la seu de l'associació. Com a mínim, la informació registrada per cada xai ha d'incloure:

- Identificació d'acord amb el punt del del present Programa de Cria.
- Data de naixement.
- Sexe.
- Mare identificada d'acord amb el punt 2 del present Programa de Cria.
- Tipus de part (simple, doble, triple, ...).
- Pes al naixement.
- Data de mort en cas de causar baixa.

Aquells ramats que utilitzin un sistema de munes controlades, o pels xais obtinguts mitjançant inseminació artificial o altres tecnologies reproductives, s'haurà d'indicar també el pare, identificat d'acord al punt 2 del present Programa de Cria.

9.2. Recuperació de paternitats mitjançant marcadors genètics: Donat que la majoria de ramats de la raça ovina Ripollesa segueixen un sistema de munta continua (o discontinua) amb varis marrans alhora, els ramaders no poden identificar amb certesa el pare dels xais nascuts. Així doncs, ANCRI utilitza un sistema de control de filiació mitjançant un xip amb 64 marcadors genètics de tipus *single nucleotide polymorphism* (SNP; Casellas, 2015) que permet identificar el pare biològic de cada animal amb una certesa superior al 99% (Jamiesson, 1994). Aquests control de filiació s'aplicarà a tots els individus destinats a reposició, nascuts a les explotacions col·laboradores del Programa de Cria (Annex 1), i pels que no s'hagi pogut identificar al pare d'acord amb el punt 9.1. La Comissió d'Admissió i Qualificació, prendrà una mostra biològica (sang) en tubs amb EDTA (àcid etilendiamintetraacètic) d'aquells animals que superin la puntuació mínima en la qualificació morfològica (60 punts en ovelles i 65 punts en marrans), prèvia notificació per part del ramader. A cada mostra se li assignarà un número de registre específic i es conservarà en congelació sota la custòdia d'ANCRI fins al moment del seu processat en el laboratori. Aquest número de registre vincularà la mostra amb la informació rellevant de l'animal, conservades en una base de dades creada a tal efecte i que inclourà:

- Número de registre.

- Data d'extracció.
- Identificació de l'animal d'acord amb el punt 2 del Programa de Cria.
- Sexe.
- Ramat d'origen.

Les mostres es transferiran al SVGM per tal de realitzar el control de filiació dins el termini màxim de sis mesos a partir de:

- Mascles: la data d'extracció de la mostra.
- Femelles: la notificació del seu primer part per part del ramader.

Els genotipatges es subcontractaran al Servei Veterinari de Genètica Molecular (SVGGM) de la Universitat Autònoma de Barcelona (Bellaterra, Barcelona). Per tal de realitzar els controls de filiació, es crearà una base de dades amb la informació bàsica imprescindible,

- Identificació de l'animal d'acord amb el punt 2 del Programa de Cria.
- Data de naixement.
- Ramat d'origen.
- Sexe.
- Genotipatges.
- Data de baixa en el cas de sementals.

El SVGGM, o la persona en qui delegui, tindrà accés a aquesta informació, única i exclusivament per realitzar els controls de filiació, i en cap cas podrà divulgar-la, cedir-la o vendre-la, sense el permís escrit d'ANCRI. No obstant, aquestes dades es podran utilitzar amb finalitats científiques previ consentiment per escrit d'ANCRI i sempre que es garanteixi l'anonimat dels ramaders.

9.3. Fiabilitat de les genealogies: D'acord amb el Reglament 2016/1012 (Anònim, 2016b), s'aplicaran les proves de control de filiació per marcadors genètics, independentment de l'existència del registre primari de filiació, a tots aquells marrans que siguin:

- Destinats a tècniques de reproducció assistida.
- Millorants (5% superior d'acord amb el rànquing d'avaluació genètica).
- Valorats en el Centre de Testatge (ANCRI – SEMEGA).

Per tal de garantir la fiabilitat dels registres primaris de filiació, anualment es prendran mostres aleatòries d'un 5% dels animals de reposició i s'aplicarà el control de filiació per marcadors genètics.

10. Admissió d'animals i material reproductiu per reproducció.

D'acord amb el Reglament 2016/1012, s'acceptaran com a reproductors, o en cas de tècniques de reproducció assistida, com a donants de material reproductiu els animals que estiguin inscrits a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Reproductors del Llibre Genealògic, i compleixin les següents condicions:

- per munta natural, qualsevol animal reproductor.
- per inseminació artificial, esperma recollit d'animals reproductors que s'hagin sotmès a avaluació genètica.

- per transferència de embrions, oòcits recollits i utilitzats per la producció *in vitro* d'embrions i embrions obtinguts *in vivo*, així com esperma procedent d'animals reproductors que s'hagin sotmès a avaluació genètica.
- per la valoració de mascles reproductors, esperma recollit d'animals reproductors que no s'hagin sotmès a Control de Rendiments o Avaluació Genètica, sempre que s'utilitzi únicament per valorar els esmentats mascles reproductors dins els límits quantitativs necessaris per la realització de la prova.

III. Aspectes relatius al Programa de Millora Finalitat MILLORA/SELECCIÓ

11. Objectius i criteris de selecció.

Considerant tant la conjuntura econòmica/social del sector oví, com les peculiaritats dels sistemes de producció presents a ANCRI i les característiques productives de la raça Ripollesa, s'assumeix com a objectiu global de selecció **maximitzar la productivitat numèrica de les ovelles**, sense perjudicar la rusticitat de la raça i la seva adaptació a les condicions mediambientals de Catalunya, per tal de mantenir un sistema de producció sostenible. Cal aclarir que s'entén com a productivitat numèrica el nombre de xais viables a termini produïts per ovella i any, paràmetre sobre el que hi influirà de manera decisiva tant la prolificitat i aptitud materna de les ovelles, com la mortalitat dels xais. Dins aquest context, podem definir els següents objectius específics de selecció dins la raça ovina Ripollesa, els quals caldrà considerar en els diferents estadis cronològics dels animals:

- Xais
 - Pes al naixement amb valors intermitjos (i.e., selecció estabilitzadors) per evitar tant parts distòcics (pes massa elevat) com xais amb poca viabilitat (pes massa baix).
 - Baixa mortalitat fins al sacrifici:
- Ovelles/marrans (descendència)
 - Elevada productivitat numèrica.

Per tal d'assolir aquests objectius de selecció, es realitzaran avaluacions BLUP (*best linear unbiased prediction*; Henderson, 1973) multi-caràcter sobre els següents quatre caràcters fenotípics:

- Prolificitat, caracteritzada com a part senzill (1 xai) o múltiple (>1 xai).
- Pes al naixement, expressat en kilograms.
- Supervivència neonatal, entesa com un caràcter dicotòmic a partir del qual un xai pot causar baixa (mort al part o durant els dos primers dies post-part) o sobreviure a aquest període.
- Supervivència al primer mes, caracteritzada també com un caràcter dicotòmic on cada xai pot sobreviure o causar baixa entre els dies 3 i 30 de vida.

Taula 2. Mitjana \pm desviació típica posterior de l'heretabilitat (diagonal) i la correlació genètica (triangular superior) pels caràcters prolificitat (PR), pes al naixement (PN), supervivència neonatal (S2) i supervivència al primer mes (S30) a la raça ovina Ripollesa.

	PR	PN	S2	S30
PR	0,102 \pm 0,006	-0,013 \pm 0,032	0,072 \pm 0,132	0,085 \pm 0,188
PN		0,207 \pm 0,003	0,334 \pm 0,120	0,438 \pm 0,172
S2			0,072 \pm 0,002	0,175 \pm 0,252

Adicionalment, el marc legal actual implica incloure també com a criteri de selecció la resistència genètica a l'encefalopatia espongiforme ovina, també coneguda amb l'anglicisme *scrapie* (Anònim, 2005). D'acord amb la normativa vigent, es descartarà qualsevol mascle que presenti al menys un al·lel VRQ.

12. Descripció detallada de cada etapa del programa i cronograma.

12.1. Programa de Control de Rendiments en ramats comercials: Per tal de maximitzar l'eficiència en l'obtenció de la informació productiva/reproductiva de les explotacions, aquesta serà recollida pels mateixos ramaders, sota la supervisió i assessorament del personal d'ANCRI, i d'acord amb els principis establerts per ICAR (2014). Tots els reproductors inscrits al Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa podran participar en aquest Control de Rendiments. Es preveu la possibilitat de que la recollida de dades es pugui portar a terme de dues maneres diferents:

- Quadern de parts: Els proporciona ANCRI als ramaders, i cada quadern té capacitat per 500 xais, disposant d'espai específic per anotar:
 - Número d'identificació d'acord amb la normativa del Programa de Cria.
 - Sexe.
 - Data de naixement.
 - Número d'identificació de la ovella.
 - Número d'identificació del marra (si es coneix).
 - Pes al naixement.
 - Destí (venda, reposició o mort).
 - Data de destí.
 - Pes de sortida (si es coneix).
 - Observacions.

El quadern també disposa de fulles addicionals per registrar les altes i baixes del ramat, les principals accions de maneig, i les sortides de xais.

- Lector electrònic: A més del cròtal ANCRI, els individus reproductors compleixen la normativa vigent d'identificació d'ovins i estan identificats amb el cròtal oficial i el corresponent bolus electrònic ruminal. En el moment del part, això permet procedir a la lectura de l'ovella i introduir al terminal de lectura la resta d'informació pertinent (la mateixa que inclou el quadern de parts) mitjançant *software* específic desenvolupat a tal efecte i disponible per a tots els ramaders d'ANCRI.

Un cop recollida la informació, aquesta s'introdueix en el programa informàtic desenvolupat específicament per la gestió de les dades. Aquesta feina es pot realitzar manualment a partir de les anotacions del quadern de

parts, o bolcant de manera automàtica el fitxer emmagatzemat al lector electrònic. Encara que s'ha fomentat la progressiva instal·lació d'aquest programa a la majoria d'explotacions de socis d'ANCRI, es preveu la possibilitat de fer arribar els quaderns de parts a SEMEGA per tal d'introduir la informació del ramat a la base de dades. De fet, la base de dades global del Programa de Control de Rendiments es centralitza a les oficines de SEMEGA, ja que les bases de dades individuals de cada explotació s'hi actualitzen anualment, un cop la informació dels xais nascuts l'any anterior està completada (enviament telemàtic).

12.2. Avaluació genètica per procediments BLUP: Qualsevol programa de millora genètica en el bestiar domèstic necessita identificar els millors animals per tal d'emprar-los com a futurs reproductors, entenent com a millors aquells individus que disposen d'una genètica superior pels caràcters d'interès productiu i reproductiu pels ramaders, sense oblidar la sostenibilitat i rusticitat dels nostres ramats. Aquest mèrit genètic (generalment conegut com a "valor millorant" de l'individu) es pot determinar a partir de la informació productiva i genealògica recopilada pels mateixos ramaders, un cop analitzada mitjançant procediments matemàtics complexos. No és ni molt menys l'objectiu d'aquest Programa de Cria discutir en profunditat l'estructura matemàtica dels mètodes d'avaluació genètics, però sí que resulta rellevant esmentar que es coneixen com a models BLUP (Henderson, 1973), conformen sistemes complexos d'equacions, i permeten predir el valor millorant de cada animal, evitant biaixos i integrant tota la informació disponible, tant genealògica com productiva.

Es sotmetran a avaluació genètica tots els animals inscrits al Llibre Genealògic de la raça, siguin o no reproductors. Les avaluacions genètiques es realitzen sobre quatre caràcters productius d'interès a la raça ovina Ripollesa, que són la prolificitat, el pes al naixement, la supervivència perinatal, i la supervivència durant els 30 primers dies de vida. Les anàlisis es realitzen amb el programa *Threshold Model* (Legarra et al., 2008), escrit en llenguatge de programació Fortran90 i de lliure distribució. Els quatre caràcters productius s'analitzen de manera conjunta dins un mateix model matemàtic, on el pes al naixement es tracta com un caràcter continu, i els altres tres com caràcters discrets. En el cas de la prolificitat, el model d'anàlisi inclou:

- interval entre parts amb cinc nivells (primales, <210 dies, 210-239 dies, 240-329 dies, i ≥330 dies).
- edat de l'ovella al part amb sis categories (<18 mesos, 18-29 mesos, 30-41 mesos, 42-53 mesos, 54-65 mesos, i ≥66 mesos).
- combinació d'estació, any i ramat on es produeix el part.
- efecte ambiental originat per la mateixa ovella.
- efecte genètic de cadascun dels animals inclosos en l'anàlisi.

Pel cas del pes al naixement i les supervivències tan neonatal com al primer mes, el model és certament semblant, però incloent també

- sexe del xai amb dues possibilitats (mascle o femella).
- tipus de part amb dos nivells possibles (senzill o múltiple).

Un cop aplicats aquests models i realitzades les anàlisis, resulta imprescindible aclarir la interpretació pràctica que tenen els valors millorants, així com les unitats en què estan expressats:

- Prolifictat (unitat, xais/part): Representa l'increment (o reducció) en el nombre de xais nascuts que es pot atribuir directament a l'arquitectura genètica de cada ovella. (p.ex., un valor genètic de +0,1 significa que l'ovella produeix 0,1 xais més a cada part que la mitjana dels animals d'ANCRI).
- Pes al naixement (unitat, quilograms): L'increment o disminució que s'observa en el pes al naixement de cada xai directament atribuïble als seus gens (p.ex., un valor genètic de -0,25 significa que el pes al naixement d'aquell xai va patir la influència negativa de la seva pròpia genètica, reduint-se en un quart de quilo sobre la mitjana dels xais d'ANCRI).
- Supervivències perinatal i al mes (unitat, punts percentuals): En aquest cas determina l'increment o reducció de la supervivència deguda a l'arquitectura genètica de l'animal (p.ex., un valor genètic de 1,5 està indicant que la viabilitat d'aquell xai s'ha vist incrementada en un 1,5% gràcies a l'efecte dels seus gens).

El fet de disposar de quatre valors genètics diferents complica la selecció de reproductors. És per això que s'ha decidit crear un índex combinat (IC) que sintetitza els quatre valors genètics de manera conjunta, i permet prendre decisions de selecció sobre un únic criteri. Aquest índex es calcula mitjançant dos passos successius; en el primer s'aplica la fórmula següent,

$$IC = (1,250+PR) \times (0,935+S2/100) \times (0,958+S30/100) \times (1-|PN| \times 0,05).$$

on PR, S2, S30 i PN corresponen als valors millorants de cada individu per prolifictat, supervivència perinatal, supervivència al mes, i pes al naixement, respectivament; s'utilitzen també les mitjanes de prolifictat (1,25 xais/part), supervivència perinatal (93,5%) i supervivència al mes (95,8%) obtingudes en els ramats ripollesos durant els darrers 10 anys. Per tal de facilitar la interpretació d'aquest nou índex combinat, en un segon pas s'escala per tal que tingui una mitjana de 100 i una variància de 20. Així, tots els individus amb valors superiors a 100 milloren genèticament la productivitat numèrica tant pròpia com dels seus descendents, mentre que els individus amb valors inferiors a 100 la disminueixen. Els candidats a selecció seran aquells amb un valor més alt per l'IC i, en tot cas, superior a 100.

Cal tenir en compte que el valor millorant real d'un animal resulta impossible de conèixer amb total exactitud, inclús amb les tècniques analítiques i laboratorials més avançades que disposem actualment. Els valors millorants són aproximacions al valor millorant real, amb una precisió variable que pot prendre, en teoria, valors que van del 0% (desconeixement absolut) a un utòpic 100% (certesa absoluta). Així doncs, els valors millorants dels animals es recalculen cada any, incrementant-ne la precisió a mesura que augmenta la informació disponible.

12.3. Testatge al ramat ANCRI – SEMEGA: El ramat de SEMEGA, allotjat a les instal·lacions de Mas Benito (Jafre), disposa d'un cens aproximat de 100 ovelles, i s'utilitza com a referència per efectuar les proves de testatge de sementals. De fet, SEMEGA delega en ANCRI la gestió de l'esmentat ramat, permetent la seva utilització tant per finalitats científiques com productives. Aquest ramat permet el testatge de 3 a 8 sementals per any, els quals han de complir els següents requisits:

- Edat mínima de 8 mesos.
- Valor millorant de l'IC situat entre els 30 millors sementals de la raça.
- Qualificació morfològica de 80 o més punts.
- Genotip pel gen PrP amb al menys un al·lel ARR (i sense al·lels VRQ).
- Procedents d'explotacions ramaderes indemnes de brucel·losi.

L'objectiu final del testatge és avaluar de manera precisa el rendiment productiu dels descendents des d'un punt de vista carni (velocitat de creixement, rendiment canal, i conformació), així com l'aptitud reproductiva de les filles (prolificitat, i supervivència de la descendència). A tal efecte, el testatge consta de les següents tres fases:

12.3.1. Muntres controlades en lots: El ramat ANCRI – SEMEGA segueix un sistema reproductiu en cicles de 73 dies (28 dies de muntres, 45 dies sense marrans), en el que es creen grups d'entre 9 i 15 ovelles i se'ls assigna un única marrà. D'aquesta manera, cada marrà a testar s'utilitza durant un mínim de dos períodes de muntres per tal d'aconseguir un número mínim i representatiu de descendents.

12.3.2. Control de rendiments carnis: En el moment del naixement, s'identifiquen els xais i es registra tota la informació rellevant. Es mantenen amb la mare fins als 45 dies d'edat (o fins que assoleixen els 15 kg de pes viu), moment en que es desmamen i s'engreixen amb pinso i palla *ad libitum*. En el moment en que assoleixen el pes de sacrifici, es calcula la velocitat de creixement, i un cop sacrificats s'obté el rendiment canal i la valoració de la conformació seguint l'escala EUROP. El rendiment de cada semental s'obté dels valors mitjos de la seva descendència, un cop corregits els efectes de sexe, tipus de part, i lot de parts mitjançant un model ANOVA.

12.3.3. Control de rendiments reproductius: De la descendència obtinguda, es seleccionen aleatòriament un mínim de 3 filles i un màxim de 5 filles que passen a formar part del ramat ANCRI – SEMEGA. Els successius parts d'aquestes filles aporten informació addicional i primerenca per incrementar la precisió dels valors millorants del semental, referents als diferents caràcters avaluats (prolificitat, pes al naixement, ...) mitjançant BLUP.

12.4. Transmissió dels resultats d'avaluació: Els resultats de les avaluacions genètiques es facilitaran anualment als ramaders a través d'un informe dels valor genètics de les ovelles en actiu a cada ramat, i del catàleg de sementals de l'associació.

13. Modalitats d'integració i col·laboració de las explotacions col·laboradores

La col·laboració en el Programa de Cria és totalment voluntària, i en cap s'entén com una obligació adquirida en el moment d'adherir-se a ANCRI. Els socis d'ANCRI podran decidir lliurement de no participar en qualsevol de les etapes del Programa de Cria (programa de control de rendiments, avaluació genètica, testatge al ramat ANCRI-SEMEGA, o difusió dels resultats), prèvia notificació per escrit a ANCRI, i sense que això representi la seva sortida de l'associació.

14. Obligacions i drets dels ramaders col·laboradors del programa.

Els descrits al Reglament Intern d'ANCRI.

IV. Aspectes relatius als Programes de Millora Finalitat CONSERVACIÓ

15. Objectius i criteris de conservació.

L'objectiu últim d'aquesta secció del Programa de Cria és la conservació i expansió de la raça ovina Ripollesa. Per tal d'assolir-lo, s'assumeixen dos objectius específics que passen per *i*) conservar i gestionar la diversitat genètica de la raça, i *ii*) millorar els seus rendiments productius conservant la rusticitat, per tal de fer-la una raça òptima en els sistemes productius de Catalunya. Aquesta productivitat es centra en els caràcters productius i reproductius prèviament detallats al punt 1 de l'apartat III d'aquest Programa de Cria.

16. Descripció detallada de cada etapa del programa y cronograma.

Encara que resulta impossible evitar en major o menor mesura els fenòmens de consanguinitat, deriva genètica o pèrdua de la variabilitat genètica a les poblacions tancades sotmeses a selecció, les accions previstes en aquests punt s'encaminen a controlar-ne l'aparició i magnitud. La conservació i gestió de la diversitat genètica de la raça ovina Ripollesa, així com la millora dels seus rendiments productius, es fonamenten en tres actuacions que combinen tant la conservació *ex situ* com *in situ*, així com material *in vivo* i *in vitro*. Aquestes es detallen a continuació de manera cronològica:

16.1. Conservació *ex situ in vivo*: La iniciativa de crear un ramat experimental gestionat per ANCRI arranxa l'any 2014 amb 10 ovelles d'elevat mèrit genètic i allotjades a les instal·lacions de l'explotació de Can Quim Maret (Sant Gregori). El seu objectiu era *i*) preservar la genètica d'animals de raça Ripollesa, *ii*) representatius de les diferents varietats o ecotips, *iii*) amb un valor genètic excel·lent pels diferents caràcters avaluats, i *iv*) revertir-lo als ramats comercials en forma de fills destinats a sementals. Aquesta iniciativa es va expandir a 100 ovelles l'any 2016 amb l'adquisició de les ovelles genèticament superiors de l'explotació Torre Marimon (Caldes de Montbui), moment en que es van reubicar a l'explotació de Ca n'Anglada (Esponellà) per qüestions d'espai i logística de maneig. Finalment, i a través d'un acord de col·laboració entre SEMEGA i ANCRI, el ramat es va desplaçar novament a principis del 2017 a la seva ubicació definitiva (Mas Benito, Jafre), assumint-ne la propietat SEMEGA, però delegant la seva gestió a ANCRI de manera permanent. Aquest ramat segueix un maneig reproductiu tipus STAR, amb 5 períodes de munes controlades a l'any (cada període consta de 28 dies de munes i 45 dies sense marrans), on les ovelles es distribueixen en lots i se'ls assigna un únic marrà millorant a cada lot per tal de garantir el coneixement de les paternitats. Els marrans *i*) tenen un valor millorant classificant dins el 25% superior de la raça (veure el punt 2.2 de l'apartat III del Programa de Cria), *ii*) procedeixen de ramaderies adscrites a ANCRI, estan *iii*) indemnes de brucel·losi (qualificació M4). Els individus de reposició (~20% del cens del ramat, anualment) integren

el material genètic dels seus progenitors, representant un reservori imprescindible de la diversitat genètica de la raça.

16.2. Conservació *in situ*: El punt 2 de l'apartat III descriu les diferents actuacions previstes per la millora genètica de la raça ovina Ripollesa en el ramats comercial, amb un clar objectiu de millorar la rendibilitat de les explotacions i fer de la raça Ripollesa l'eina òptima per garantir la continuïtat d'aquest sector ramader extensiu. Paral·lelament, els animals generats al punt 2.1 es distribueixen als ramats comercials, generalment en forma de sementals, per tal de garantir la connexió genètica de les ramaderies, així com difondre la diversitat genètica actual i la genètica dels animals més millorants a tots els socis d'ANCRI.

16.3. Conservació *ex situ in vitro*: La creació d'un banc de germoplasma es va iniciar l'any 2010, a través de la col·laboració amb el Departament de Medicina i Cirurgia Animals de la Universitat Autònoma de Barcelona. En aquest s'emmagatzemen dosis seminals obtingudes per electro-ejaculació d'animals millorants representatius de les diferents varietats de la raça.

17. Obligacions i drets dels ramaders col·laboradors del programa.

Els descrits al Reglament Intern d'ANCRI.

V. Possibles repercussions en la millora o conservació de la raça inherent al programa de genotipat per EET.

El marc legal actual implica assumir com a criteri selecció la resistència genètica a l'encefalopatia espongiforme ovina, també coneguda amb l'anglicisme *scrapie*. En aquest sentit, el present Programa de Cria preveu aplicar una pressió de selecció suau en relació al genotip pel gen PrP, assumint dues accions bàsiques i d'obligat compliment a la legislació vigent:

- Sacrifici de marrans amb algun al·lel VRQ.
- Immobilització a la mateixa explotació d'ovelles amb algun al·lel VRQ.

Val a dir que la freqüència actual de l'al·lel VRQ a la raça ovina Ripollesa s'assumeix pràcticament nul·la, i el darrer marrà detectat amb la presència d'un al·lel VRQ havia nascut l'any 2013 (i es va sacrificar el mateix any). Així doncs, les conseqüències d'aquest criteri addicional de selecció sobre la millora o la conservació de la raça, d'existir, no resulten quantificables.

VI. Difusió de la millora i us sostenible de la raça.

Abans de descriure els processos de difusió de la millora genètica a la raça ovina Ripollesa, resulta imprescindible caracteritzar la seva piràmide de selecció, la qual consta de tres estrats:

- Nucli de selecció: Conformat pels ramats col·laboradors del programa de millora de la raça ovina Ripollesa (annex 1).
- Estrat en Control de Rendiments: El componen els ramats d'ANCRI que porten a terme el Control de Rendiments descrit al punt 2.1. de l'apartat II, però no assoleixen la totalitat de requeriments per participar al Programa de Cria, o han decidit explícitament no participar-hi.
- Estrat base: Formats per ramats ANCRI que no porten a terme el Control de Rendiments.

El progrés genètic es difondrà des del nucli de selecció cap als estrats de Control de Rendiments i Base, mitjançant tant la cessió/venta de reproductors selectes com la utilització de mostres seminals dels marrans del dipòsit de sementals. Cal destacar que el ramat experimental ANCRI-SEMEGA forma part d'aquest nucli de selecció i distribueix marrans a la resta de ramats, de manera activa i sistemàtica al llarg de tot l'any. Paral·lelament, la piràmide de selecció es preveu de tipus obert, permetent que animals amb historials productius excel·lents i procedents de l'estrat de Control de Rendiments, puguin ascendir al nucli de selecció, sempre que estiguin inscrits pertinentment al Llibre Genealògic de la raça.

Els ramaders interessats en adquirir animals selectes d'altres ramaderies o utilitzar marrans d'elit via inseminació artificial, disposaran fonamentalment de dues fonts d'informació:

- Catàleg de sementals: Públic, amb una periodicitat anual, i detallant els valors millorants de tots els marrans presents als ramats col·laboradors del programa de millora (nucli de selecció) i dipòsit de sementals.
- Informes de l'avaluació genètica: S'emeten amb una periodicitat anual, de manera independent per cada ramat, i inclouen únicament les ovelles presents en el ramat. Encara que es tracta de documents privats, es podran utilitzar com a suport a qualsevol transacció comercial d'animals.

VII. Comissió gestora del programa.

La supervisió, control i seguiment del Programa de Cria serà responsabilitat de la Comissió Gestora del Programa, constituïda pels següents membres:

- President/a d'ANCRI o persona en qui delegui.
- Secretari/a tècnic/a d'ANCRI
- Director/a tècnic/a del Programa de Cria (Dr. Joaquim Casellas, en el moment de la redacció del Programa).
- Secretari/a d'ANCRI que actuarà com a secretari de la comissió.

Aquesta comissió tindrà tant capacitat supervisora com reguladora del programa, essent l'entitat última sobre la que recau el dret d'efectuar esmenes, modificacions i ampliacions del present programa de millora genètica de la raça ovina Ripollesa.

Referències Bibliogràfiques

- Anònim. 1991a. Resolució de 13 de febrer de 1991, sobre la reglamentació del llibre genealògic de la raça ovina Ripollesa. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* **1413** (1/03/1991), 1021-1023.
- Anònim. 1991b. Correcció d'errada a la Resolució de 13 de febrer de 1991, sobre la reglamentació del llibre genealògic de la raça ovina Ripollesa. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* **1439** (6/05/1991), 2375.
- Anònim. 2005. Real Decreto 1312/2005, de 4 de noviembre, por el que se establece el Programa nacional de selección genética para la resistencia a las encefalopatías espongiiformes transmisibles en ovino, y la normativa básica de las subvenciones para su desarrollo. *Boletín Oficial del Estado* **278** (21/11/2005), 37978-37986.
- Anònim. 2013. Real Decreto 685/2013, de 16 de septiembre, por el que se establece un sistema de identificación y registro de los animales de las especies ovina y caprina. *Boletín Oficial del Estado* **234** (30/09/2013), 78949-78970.
- Anònim. 2016a. Reglamento 2016/679 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 27 de abril de 2016, relativo a la protección de las personas físicas en lo que respecta al tratamiento de datos personales y a la libre circulación de estos datos. *Diario Oficial de la Unión Europea* **L119**, 1-88.
- Anònim. 2016b. Reglamento (UE) 2016/1012 del Parlamento Europeo y del Consejo, de 8 de junio de 2016, relativo a las condiciones zootécnicas y genealógicas para la cría, el comercio y la entrada en la Unión de animales reproductores de raza pura, porcinos reproductores híbridos y su material reproductivo. *Diario Oficial de la Unión Europea* **L171**, 66-143.
- Belt PB, Muileman IH, Schreuder BE, Bos-de Ruijter J, Gielkens AL, Smits MA. 1995. Identification of five allelic variants of the sheep PrP gene and their association with natural scrapie. *J. Gen. Virol.* **76**, 509-517.
- Bossers A, Schreuder BEC, Muileman IH, Belt P, Smits MA. 1996. PrP genotype contributes to determining survival times of sheep with natural scrapie. *J. Gen. Virol.* **77**, 2669-2673.

- Caja G, Bach R, Piedrafita J, Rufí J, Casellas J. 2009. Performance of the Ripollesa sheep breed under current production systems in Catalonia. *Actes del 60th Annual Meeting of the European Federation of Animal Science*, Barcelona.
- Casellas J. 2015. Evaluación de un panel de SNP para el control de filiación en la raza ovina Ripollesa. *Actes de les XVI Jornades sobre Producció Animal de AIDA*, Saragossa.
- Casellas J. 2016. Comparison between linear and proportional hazard models for the analysis of age at first lambing in the Ripollesa breed. *Animal* **10**, 365-371.
- Casellas J, Caja G, Bach R, Francino O, Piedrafita J. 2007a. Association analyses between the prion protein locus and reproductive and lamb weight traits in Ripollesa sheep. *J. Anim. Sci.* **85**, 592-597.
- Casellas J, Caja G, Ferret A, Piedrafita J. 2007b. Analysis of litter size and days to lambing in the Ripollesa ewe. II. Estimation of variance components and response to phenotypic selection on litter size. *J. Anim. Sci.* **85**, 625-631.
- Casellas J, Caja G, Piedrafita J. 2007c. Genetic determinism for within-litter birth weight variation and its relationship with litter weight and litter size in the Ripollesa ewe breed. *Animal* **1**, 637-644.
- Casellas J, Caja G, Such X, Piedrafita J. 2007d. Survival analysis from birth to slaughter of Ripollesa lambs under semi-intensive management. *J. Anim. Sci.* **85**, 512-517.
- Casellas J, Martín de Hijas-Villalba M, Id-Lahoucine S. 2018. Evaluación genética en espacios paramétricos circulares: el caso de la estacionalidad en ovinos. *Actes de la XIX Reunión Nacional de Mejora Genética Animal*, León.
- Esquivelzeta C, Fina M, Bach R, Madruga C, Caja G, Casellas J, Piedrafita J. 2011. Morphological analysis and subpopulation characterization of Ripollesa sheep breeds. *Anim. Genet. Res. Inf.* **49**, 9-17.
- Gibbons A. 1999. *Caracterización de la actividad ovárica anual y dinámica folicular en ovejas de la raza Ripollesa*. Tesis Doctoral, Universidad de Zaragoza, Saragossa.
- Guillaument J, Caja G. 2001. La raza ovina Ripollesa: características productivas y organización de la mejora de la raza. *Ganadería* **7**, 23-32.
- Henderson CR. 1973. Sire evaluation and genetics trends. *Actes del Proceedings of the Animal Breeding and Genetics Symposium in honor of Dr. Jay L. Lush*, ASAS-ADSA, Champaign (Illinois), EUA, pp. 10-41.
- International Committee for Animal Recording (ICAR). 2014. *ICAR Recording Guidelines*. ICAR, Roma, Italia.
- Jamieson A. 1994. The effectiveness of using co-dominant polymorphic allelic series for (1) checking pedigrees and (2) distinguishing full-sib pair members. *Anim. Genet.* **25** (supl. 1), 37-44.
- Jeffrey M, Ryder S, Martin S, Hawkins SA, Terry L, Berthelin-Baker C, Bellworthy SJ. 2001. Oral inoculation of sheep with the agent of bovine spongiform encephalopathy (BSE). 1. Onset and distribution of disease-

- specific PrP accumulation in brain and viscera. *J. Comp. Pathol.* **124**, 280-289.
- Legarra A, Varona L, López de Maturana E. 2008. TM Threshold Model. (<http://snp.toulouse.inra.fr/~alegarra/manualtm.pdf>)
- Milán MJ, Arnalte E, Caja G. 2003. Economic profitability and typology of Ripollesa sheep farms in Spain. *Small Rumin. Res.* **49**, 97-105.
- Royo E. 1980. La raza Ripollesa y su mejora genética. *Rev. Inst. Agr. Català Sant Isidre* **129**, 23-56.
- Sánchez-Belda A, Sánchez-Trujillano MC. 1986. *Razas Ovinas Españolas*. MAPA, Madrid.
- Solanes D, Milán MJ, Fanlo R, Caja G, Ferret A. 1997. Resultados del control de producciones en explotaciones ovinas de raza Ripollesa: años 1989-1995. *ITEA Prod. Anim.* **18** (vol. extra), 788-790.
- Torre C. 1991. *Características productivas de ovejas de raza Ripollesa en pureza y en cruzamiento con moruecos de raza Merino Precoz y Fleischschaf*. Tesis Doctoral, Univ. Autònoma de Barcelona, Bellaterra, Barcelona.

ANNEX 1. Relació individualitzada d'explotacions col·laboradores del PC

Aquest PC està obert a totes les ramaderies adscrites a ANCRI, previ compliment dels requeriments detallats en la present normativa. A 1/11/2018, el nucli d'explotacions col·laboradores consta de:

- Província de Barcelona
 - Cal Pauet (L'Espunyola)
 - Can Jorba (Òdena)
 - Can Nualart (La Garriga)
 - Mas Niubó (Manlleu)
 - Universitat Autònoma de Barcelona (Cerdanyola del Vallés)

- Província de Girona
 - Agroblanch (Arbúcies)
 - Aniol SL (Olot)
 - Cal Joan (Meranges)
 - Ca n'Anglada (Esponellà)
 - Can Font (Vidrà)
 - Can Gori (Peralada)
 - Can Noguera (Corçà)
 - Can Quim Maret (Sant Gregori)
 - Can Reixach (Cornellà del Terri)
 - Mas Benito (Jafre)
 - Mas Costejà (Montagut i Oix)
 - Mas de la Barraca (Palau-sator)
 - Mas la Móra (Viladasens)
 - Mas Muxach (L'Estartit)
 - Mas Ros (Garrigoles)
 - Pardinella (Ripoll)
 - SEMEGA (Jafre)

- Província de Lleida
 - Ca l'Agustí (Bellver de Cerdanya)

- Província de Tarragona
 - Mas dels Monjos (Horta de Sant Joan)
 - Ramaderia Massip (Riudoms)

REGLAMENT INTERN
Drets i obligacions
dels ramaders que participin en el Programa de Cria,
i de l'Associació de Criadors d'Oví de Raça Ripollesa.

- 1.1) Els ramaders tindran dret a participar al Programa de Cria sempre que:
 - 1.1.1) Els seus animals reproductors es trobin situats dins el territori geogràfic del Programa de Cria (Espanya).
 - 1.1.2) Els animals reproductors pertanyin a la raça ovina Ripollesa.
 - 1.1.3) Compleixin els requisits indicats a l'Annex 8.

- 1.2) Els ramaders que participin en el Programa de Cria tindran dret a:
 - 1.2.1) Inscriure els seus animals de raça pura a la Secció Principal del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa, d'acord amb la normativa vigent i la regulació específic del Llibre Genealògic detallada al Programa de Cria.
 - 1.2.2) Inscriure els seus animals a les Seccions Annexes del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa, d'acord amb la normativa vigent i la regulació específic del Llibre Genealògic detallada al Programa de Cria.
 - 1.2.3) A participar en el Programa de Control de Rendiments i els procediment d'Avaluació Genètica de manera lliure i voluntària.
 - 1.2.4) A la entrega de un certificat zootècnic referent als seus animals reproductors o material genètic, d'acord amb la normativa vigent.
 - 1.2.5) A la entrega, prèvia petició, dels resultats actualitzats del Programa de Control de Rendiments i Avaluació Genètica dels seus animals reproductors, quan aquests resultats estiguin disponibles.
 - 1.2.6) A l'accés a la resta d'activitats i serveis previstos en el Programa de Cria, previ compliment dels requisits establerts pel mateix.
 - 1.2.7) A proposar modificacions d'aquest Reglament Intern d'acord amb els procediment descrits a l'Annex 1.
 - 1.2.8) A proposar assumptes a l'ordre del dia de l'Assemblea General o qualsevol Assemblea Extraordinària d'ANCRI, prèvia notificació per escrit, dirigida al president de l'associació, amb una antelació mínima de 15 dies.

- 1.3) Obligacions dels ramaders:
 - 1.3.1) Complir amb les obligacions recollides en el present Reglament Intern, els Estatuts d'ANCRI, i el Programa de Cria.
 - 1.3.2) Complir amb les obligacions per participar en el Programa de Cria (Annex 8).

- 1.4) Drets de l'associació
 - 1.4.1) Definir i portar a terme de manera autònoma els programa de cria, d'acord amb el Reglament 2016/1012 i les condicions de la seva autorització.
 - 1.4.2) Excloure a determinats ramaders de la participació en el Programa de Cria si no compleixen amb les obligacions establertes en el present Reglament Intern (Annex 8).
 - 1.4.3) Retirar l'afiliació a ANCRI dels ramaders que no compleixin els obligacions establertes en el present Reglament Intern.

1.5) Obligacions de l'associació:

- 1.5.1) Garantir els drets dels ramaders regulats en el present Reglament Intern, i la normativa nacional i comunitària vigent.
- 1.5.2) Informar de manera puntual i transparent als ramaders que participin al Programa de Cria de qualsevol modificació del mateix que hagi estat aprovada per l'Autoritat Competent.
- 1.5.3) Emetre en temps i forma adequats els certificats zotècnics a petició dels ramaders.
- 1.5.4) Complir amb les obligacions recollides en el present Reglament Intern, els estatuts d'ANCRI, i el Programa de Cria.
- 1.5.5) Permetre l'accés als equips, instal·lacions, animals, i tot allò previst com a necessari per la legislació vigent per la realització de controls oficials o altres activitats oficials.
- 1.5.6) Posar a disposició pública:
 - 1.5.6.1) Informació detallada de qui realitza la avaluació genètica.
 - 1.5.6.2) Els resultats de l'avaluació genètica dels sementals.
 - 1.5.6.3) Informació sobre el genotip pel gen PrP dels animals reproductors.
 - 1.5.6.4) Accés a informació del Programa de Cria a la web d'ANCRI.

1.6) El Reglament Intern, en cap cas:

- 1.6.1) Impedirà als ramaders la llibertat de decisió referent a selecció i creuament dels seus animals reproductors.
- 1.6.2) Tenir inscrits en el Llibre Genealògic als descendents dels seus animals reproductors, d'acord amb les normes establertes pel mateix Llibre Genealògic.
- 1.6.3) Ser propietaris dels seus animals reproductors.

ANNEX 1

Procediment de Modificació del Programa de Cria o el Reglament Intern

1) Podran fer us d'aquest procediment de modificació:

- 1.1) Qualsevol soci d'ANCRI de ple dret, d'acord amb l'Annex 3.
- 1.2) Qualsevol soci d'ANCRI amb drets restringits (Annex 3), únicament per modificacions referents a l'Annex 3.
- 1.3) El director tècnic del Programa de Cria, únicament per aquells aspectes que afectin de manera directa el Programa de Cria.
- 1.4) L'Autoritat Competent.

2) Procediment de modificació:

- 2.1) El promotor de la iniciativa, d'acord amb el punt 1 d'aquest Annex, entregarà per escrit al president d'ANCRI la proposta de modificació, degudament argumentada i justificada.
- 2.2) El president d'ANCRI, o la persona en qui delegui, validarà que la proposta no contradigui la legislació vigent. En cas negatiu, s'informarà al promotor de la incompatibilitat i es donarà per tancat el procediment.
- 2.3) El president d'ANCRI, o la persona en qui delegui, validarà que la proposta no entra en contradicció amb altres articulats del Programa de Cria o el Reglament Intern. En cas negatiu, s'informarà al promotor de les contradiccions i es donarà per tancat el procediment, no sense recordar al promotor que pot presentar una nova proposta de modificació que inclogui canvis també a la resta d'articulats implicats per tal d'evitar les contradiccions.
- 2.4) Si la proposta s'ajusta a la legislació vigent i no entra en contradicció amb altres articulats del Programa de Cria o el Reglament Intern, el president d'ANCRI inclourà aquesta com a punt dins l'ordre del dia de la següent Assemblea General o Assemblea Extraordinària d'ANCRI per tal que sigui votada pels socis.
- 2.5) La proposta es podrà aprovar per assentiment sempre i quan cap soci de ple dret present a l'Assemblea no sol·liciti de manera expressa la realització d'una votació a mà alçada. Si es dona el cas de ser necessària la votació, es donarà per aprovada la proposta de modificació si assoleix una majoria qualificada de dos terços dels socis d'ANCRI de ple dret presents a l'Assemblea.
- 2.6) En cas d'aprovació, s'enviarà el document final del Programa de Cria o el Reglament Intern amb la proposta de modificació a l'Autoritat Competent per rebre la seva aprovació.
- 2.7) Si l'Autoritat Competent aprova la modificació, s'inclourà aquesta en el Programa de Cria o el Reglament Intern, amb efectes des del dia de recepció de l'aprovació.
- 2.8) En cas que l'Autoritat Competent denegui la modificació, s'informarà de la resolució al soci promotor i se li facilitarà també la resta d'informació facilitada per l'Autoritat Competent (raons de la denegació, suggeriments de millora, propostes alternatives, ...).
- 2.9) En cas de denegació per part de l'Autoritat Competent, qualsevol nova modificació de la proposta s'entendrà com una nova proposta i, en conseqüència, caldrà repetir el procediment a partir del punt 2.1 del present articulat.

ANNEX 2

Altes de Socis

El procés per formalitzar l'afiliació a ANCRI consta dels següents passos:

- 1) El ramader titular de l'explotació ramadera, que figuri al registre oficial d'explotacions ovines d'acord amb la legislació vigent, i disposi d'ovins potencialment Ripollesos, haurà d'omplir el formulari d'alta i entregar-lo a la seu d'ANCRI, presencialment, per correu postal (SEMEGA, Finca Camps i Armet s/n, 17121 Monells) o per e-mail (ripollesa@ancri.org).
- 2) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, es posaran en contacte amb el ramader en un termini màxim d'un mes a partir de la recepció de la sol·licitud d'alta, i convindran de mutu acord una data i hora per realitzar la inspecció del ramat.
 - 2.1) Abans del dia d'inspecció o, com a molt tard, en el moment que la Comissió Gestora del Programa de Cria (o les persones en qui deleguin) es personi a l'explotació per realitzar la inspecció, el ramader proporcionarà per escrit la llista d'animals reproductors del ramat indicant, com a mínim, la identificació oficial i el sexe de cadascun.
- 3) En la data prevista, la Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui deleguin, es personaran en el ramat per:
 - 3.1) Informar al ramader del funcionament bàsic d'ANCRI, del Programa de Control de Rendiments (Annex 6), i del Programa de Cria (Annex 8), així com qualsevol aspecte que considerin oportú per la correcta integració del ramader a l'associació.
 - 3.2) Realitzar la qualificació morfològica de tots els animals reproductors amb més de sis mesos d'edat, elaborant una llista amb la identificació oficial de tots aquells que no superin la qualificació morfològica mínima de 60 punts en ovelles i 65 punts en marrans, o obtinguin una puntuació inferior a 3 en alguna de les regions corporals/caràcters avaluats.
 - 3.3) Notificar al ramader el resultat de la visita i, en cas que cap animal superi el procés de qualificació morfològica, es donarà per desestimada la sol·licitud d'alta. Contra aquesta decisió, el ramader tindrà dret a sol·licitar una nova inspecció, que es realitzarà en un termini màxim de sis mesos, previ acord de la data i hora de la mateixa, i previ pagament a ANCRI per part del ramader d'una taxa administrativa de 300€, en la que es personaran per realitzar la qualificació morfològica dels animals:
 - 3.3.1) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui.
 - 3.3.2) Dos socis d'ANCRI de ple dret.
 - 3.3.3) Un representant del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya.La decisió d'aquesta segona inspecció es considerarà definitiva, esgotant la via administrativa.
 - 3.4) En cas de disposar d'animals que hagin superat la qualificació morfològica, l'alta es comunicarà als socis en la següent Assemblea General, i es considerarà soci d'ANCRI a partir de l'u de gener del següent any, aplicant l'estatus previst a l'Annex 3.

ANNEX 3

Estatus dels socis

Qualsevol soci d'ANCRI, serà considerat «**soci d'ANCRI de ple dret**»:

- 1) Entre l'1 de gener i el 31 de març de l'any en curs, quan hagi formalitzat el pagament de la quota de soci de l'any precedent però no de l'any en curs.
- 2) Entre l'1 de gener i el 31 de març de l'any en curs, quan hagi superat els tràmits d'admissió a ANCRI durant l'any precedent, d'acord amb els procediments descrits a l'Annex 2.
- 3) Durant tot l'any en curs, quan hagi formalitzat el pagament de la quota de soci abans del 31 de març del mateix any en curs.
- 4) Des del dia de pagament de la quota i fins a 31 de desembre, quan el pagament de la quota de l'any en curs s'hagi formalitzat després del 31 de març del mateix any en curs.

Aquells socis d'ANCRI que no assoleixin l'estatus de «soci d'ANCRI de ple dret» se'ls considerarà amb l'estatus de «**soci d'ANCRI amb drets restringits**». En cas de tractar-se de «Explotacions Col·laboradores del Programa de Control de Rendiments» o «Explotacions Col·laboradores del Programa de Cria», no perdran aquest reconeixement. No obstant això, mentre duri l'estatus de «soci d'ANCRI amb drets restringits»:

- 1) No podran sol·licitar la qualificació morfològica dels seus animals (Annex 5).
- 2) No podran sol·licitar la inscripció animals al llibre genealògic.
- 4) No podran sol·licitar el genotipatge d'animals a través del Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics (Annex 10).
- 4) En cas de sol·licitar certificacions referents a animals inscrits al Llibre Genealògic, s'aplicaran les mateixes taxes que pels «no socis» (Annex 13) i s'indicarà el seu estatus a peu de pàgina.

ANNEX 4

Baixes de Socis

L'afiliació a ANCRI es donarà per resolta, independentment de l'estatus del soci:

- 1) Quan ho comuniqui per escrit el mateix soci a ANCRI. Tindrà efectes a partir de la recepció de la comunicació o de la data sol·licitada en la mateixa, sempre que aquesta no sigui superior a 31 de desembre de l'any en curs.
- 2) Quan per qualsevol causa (venta, cessió, robatori, sacrifici o mort), el ramat quedi desproveït d'animals inscrits al Llibre Genealògic. Tindrà efectes a partir del moment en que es produeixi la baixa de l'últim animal inscrit al Llibre Genealògic, sense necessitat de comunicació expressa per part d'ANCRI al ramader.
- 3) Quan, a 31 de desembre de l'any en curs, encara no s'hagi formalitzat el pagament de la quota anual d'afiliació. Tindrà efectes a partir del mateix 31 de desembre de l'any en curs. En aquest cas, ANCRI comunicarà per burofax abans del 15 de desembre la falta de pagament al soci, els procediments acceptats de pagament, i les conseqüències en cas de persistir l'impagament.
- 4) Quan així ho estableixi el règim sancionador. En cas que no s'indiqui el contrari, la baixa es considerarà efectiva a partir de la comunicació de la mateixa al soci mitjançant burofax.

La baixa d'un soci en cap cas modificarà la inscripció dels animals d'aquell ramat al Llibre Genealògic amb anterioritat a la data de baixa.

ANNEX 5

Qualificació Morfològica dels Ovins de Raça Ripollesa

1) Animals susceptibles de ser sotmesos a qualificació morfològica:

- 1.1) Mascles i femelles de l'espècie ovina, a partir dels sis mesos d'edat, pertanyents a ramats pels que s'ha sol·licitat l'alta de soci a ANCRI (Annex 2).
- 1.2) Mascles i femelles inscrits a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Naixements, a partir dels sis mesos d'edat, propietat de socis d'ANCRI de ple dret.
- 1.3) Qualsevol animal inscrit a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Reproductors que, tot i haver estat prèviament qualificat morfològicament, hagi experimentat canvis morfològics substancials, propietat de socis d'ANCRI de ple dret.

2) Procediment d'actuació per la qualificació morfològica d'ovins:

- 2.1) El ramader sol·licitarà a ANCRI, preferiblement per escrit, la qualificació morfològica dels seus animals. Únicament podran efectuar aquesta sol·licitud els socis d'ANCRI en actiu.
- 2.2) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, es posaran en contacte amb el ramader abans de transcorregut un mes de la sol·licitud, i acordaran dia i hora per la realització dels processos de qualificació morfològica.
- 2.3) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, es personaran a l'explotació el dia i hora acordats, i realitzaran la qualificaran morfològicament els animals mitjançant inspecció visual i aplicant els procediments descrits al Programa de Cria.
- 2.4) El ramader tindrà l'obligació de facilitar la identificació de cada animal, així com facilitar el treball de les persones encarregades de la qualificació (p.ex., subjectant l'animal o situant-lo en un tancat individual en cas de ser requerit).
- 2.5) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, notificaran al ramader els resultats de la qualificació:
 - 2.5.1) Oralment, la llista de tots aquells animals que superin la puntuació mínima de 60 punts en ovelles i 65 en marrans, i que no hagin obtingut puntuacions iguals o inferiors a 3 punts en cap de les regions corporals/caràcters avaluats.
 - 2.5.2) Per escrit, la llista d'animals que hagin obtingut puntuacions iguals o inferiors a 3 punts en una o més regions corporals/caràcters, indicant tant les regions deficientes com la puntuació obtinguda.
 - 2.5.3) Per escrit, la llista d'animals que havent obtingut puntuacions superiors a 3 punts a totes les regions corporals/caràcters avaluats, no assoleixen la puntuació mínima de 60 punts en ovelles o 65 punts en marrans, indicant la puntuació global obtinguda.
- 2.6) Contra aquesta decisió, el ramader tindrà dret a sol·licitar una nova qualificació morfològica, que es realitzarà en un termini màxim de sis mesos, previ acord de la data i hora de la mateixa, i previ pagament a ANCRI per part del ramader d'una taxa administrativa de 300€, en la que es personaran per realitzar la qualificació morfològica dels animals:

2.6.1) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui.

2.6.2) Dos socis d'ANCRI en actiu.

2.6.3) Un representant del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya.

La decisió d'aquesta segona inspecció es considerarà definitiva, esgotant la via administrativa.

3) Els resultats de la qualificació morfològica restaran sota la custòdia d'ANCRI i únicament es proporcionaran a tercers amb el consentiment exprés i escrit del ramader. A aquest punt s'apliquen les següents excepcions:

3.1) Quan siguin requerits per l'Autoritat Competent d'acord amb la normativa vigent.

3.2) Quan es tracti de marrans millorants inclosos al Catàleg de Sementals.

ANNEX 6

Participació en el Programa de Control de Rendiments

La participació en el Programa de Control de Rendiments és voluntària, i en cap cas s'entendrà com un requisit obligatori per ser soci d'ANCRI. De la mateixa manera, la participació en el Programa de Control de Rendiments no garanteix *per se* la consideració d'Explotació Col·laboradora del Programa de Cria.

1) Requisits per participar en el Programa de Control de Rendiments i rebre la consideració d'«Explotació Col·laboradora del Programa de Control de Rendiments»:

- 1.1) Ser soci d'ANCRI de ple dret.
- 1.2) Disposar d'animals reproductors inscrits al Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa, d'acord amb la normativa del mateix.
- 1.3) Disposar dels medis suficients per registrar el Controls de Rendiments, ja sigui emprant el Quadern de Parts o el Programa Informàtic de Gestió, posat a disposició dels socis d'ANCRI de manera gratuïta.
- 1.4) En cas d'emprar el Programa Informàtic de Gestió, facilitar l'accés de personal informàtic indicat per ANCRI per procedir a la instal·lació del *software* necessari.
- 1.5) No haver perdut l'estatus de ramat participant en el Programa de Control de Rendiments més d'una vegada durant els darrers cinc anys (veure règim sancionador).

2) Obligacions dels participants en el Programa de Control de Rendiments:

- 2.1) Identificar individualment tots els xais nascuts (tant xais nascuts vius, com nascuts morts i avortins formats) amb el cròtal d'identificació individual proporcionat per ANCRI.
- 2.2) Registrar la informació següent de manera completa, veraç, i mitjançant el Quadern de Parts i/o el Programa Informàtic de Gestió:
 - 2.2.1) Parts.
 - 2.2.1.1) Número d'identificació del xai.
 - 2.2.1.2) Data de naixement.
 - 2.2.1.3) Sexe.
 - 2.2.1.4) Tipus de part.
 - 2.2.1.5) Número d'identificació de la mare.
 - 2.2.1.6) En cas de realitzar muntres controlades amb lots d'un únic marrà, o emprar tècniques de reproducció assistida que permetin identificar al pare, número d'identificació del pare.
 - 2.2.1.7) Destí:
 - 2.2.1.7.1) En cas que causi baixa, data de baixa i causa (avort, nascut mort, o mort durant la cria).
 - 2.2.1.7.2) En cas de venda, data de venda i destí (venda).
 - 2.2.1.7.3) En cas de reposició, data d'alta com a reposició i destí (reposició).
 - 2.2.2) Reposició i adquisició de nous reproductors.
 - 2.2.2.1) Número d'identificació ANCRI i número d'identificació oficial d'acord amb la legislació vigent.

2.2.2.2) Data d'alta.

2.2.2.2) Data de baixa.

2.3) Enviar abans de l'1 de juny de cada any, les dades del Programa de Control de Rendiments a SEMEGA, amb tota la informació dels xais nascuts durant l'any precedent completada, i utilitzant una de les següents dos modalitats:

2.3.1) Enviament telemàtic: Enviar el fitxer xais.ib del Programa Informàtic de Gestió per e-mail a jordi.rufi@semega.cat.

2.3.2) Entregar els quaderns de parts a SEMEGA i fer el pagament de la quota corresponent per la informatització de la informació de Control de Rendiments (1 euro per ovella adulta en actiu).

2.4) Facilitar l'accés a les instal·lacions de la ramaderia, els animals, i els sistemes de registre del Controls Productius (Quaderns de Parts i/o Programa Informàtic de Gestió) als membres de la Comissió Gestora del Programa de Cria o les persones en qui deleguin, per realitzar les inspeccions previstes a l'Annex 7.

3) Règim sancionador: Quan la Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, detectin una ramaderia col·laboradora en el Programa de Control de Rendiments que no compleixi de manera manifesta una o més de les obligacions especificades anteriorment (punts 2.1 a 2.4), aquesta ramaderia;

3.1) Perdrà l'estatus de ramat col·laborador en el Programa de Control de Rendiments durant la totalitat de l'any en curs.

3.2) Per recuperar l'estatus de ramat col·laborador en el Programa de Control de Rendiments caldrà esmenar l'incompliment o els incompliments detectats i complir tots els requisits indicats al punt 1; el canvi d'estatus únicament es podrà fer efectiu a partir de l'u de gener de l'any següent al que s'han detectat els incompliments.

3.3) Aquest procediment esgota la via administrativa.

ANNEX 7

Inspeccions *in situ* del Programa de Control de Rendiments

Tal com es detalla a l'Annex 6, totes les explotacions participants al Programa de Control de Rendiments, estan subjectes a inspeccions per part de la Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui.

1) Obligacions de la Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui:

- 1.1) Notificar amb una antelació mínima d'una setmana, la data i hora de la inspecció, a excepció que s'acordi amb el ramader una data i hora alternativa.
- 1.2) Informar dels diferents aspectes a avaluar i els seus requisits mínims, així com qualsevol aclariment necessari per facilitar la realització de la inspecció.
- 1.3) Notificar per escrit el resultat de la inspecció, les conseqüències d'aquest resultat, i la necessitat o no de realitzar una nova inspecció per validar l'esmena de defectes.
- 1.4) Permetre al ramader presentar al·legacions per escrit en el mateix document de la inspecció.
- 1.5) Guardar còpia escrita de l'informe de la inspecció durant un període mínim de cinc anys a partir de la realització de la mateixa.

2) Obligacions del ramader:

- 2.1) Facilitar l'accés a les instal·lacions de la ramaderia, els animals, i els sistemes de registre del Controls Productius (Quaderns de Parts i/o Programa Informàtic de Gestió) als membres de la Comissió Gestora del Programa de Cria o les persones en qui deleguin.
- 2.2) Col·laborar amb el maneig, la contenció, i gestió del bestiar per facilitar la inspecció.

3) Drets del ramader:

- 3.1) A ser informat dels aspectes que s'avaluaran durant la inspecció i els seus requisits mínims.
- 3.2) A ser informat del resultat de la inspecció i les conseqüències d'aquest resultat, la presència o no de defectes i les seves possibles esmenes, i la necessitat o no de realitzar una nova inspecció (en aquest cas, la data aproximada en la que es realitzarà).
- 3.3) A fer constar al·legacions per escrit en el mateix document de la inspecció.

ANNEX 8

Participació en el Programa de Cria de la Raça Ovina Ripollesa

La participació en el Programa de Cria de la raça ovina Ripollesa és voluntària, i en cap cas s'entendrà com un requisit obligatori per ser soci d'ANCRI o per Participar en el Programa de Control de Rendiments.

1) Requisits per participar en el Programa de Cria (explotacions col·laboradores del Programa de Cria):

- 1.1) No haver perdut l'estatus d'explotació col·laboradora en el Programa de Control de Rendiments, de manera ininterrompuda durant els darrers tres anys (veure Annex 6).
- 1.2) En cas de ser soci fundador d'ANCRI d'acord amb els estatuts de l'Associació, haver mantingut l'estatus de ramat participant en el Programa de Control de Rendiments de manera ininterrompuda des de la fundació d'ANCRI o, en cas d'haver perdut puntualment l'estatus, que el període de pèrdua acumulat no superi els tres anys.
- 1.3) En cas de no complir el criteri 1.2, disposar de connexió genealògica efectiva. Es considerarà «connexió genealògica efectiva» quan es compleixi al menys una de les següents tres condicions:
 - 1.3.1) S'hagin inscrit a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Reproductors del Llibre Genealògic un mínim de 20 ovelles amb un progenitor del ramat candidat i l'altre progenitor d'alguna de les explotacions col·laboradores del Programa de Cria.
 - 1.3.2) S'hagi adquirit un 25% o més del cens d'ovelles adultes del ramat (365 dies o més d'edat) d'alguna de les explotacions col·laboradores del Programa de Cria. En cas de ramats amb un cens inferior a 40 ovelles, el mínim s'estableix en 10 ovelles.
 - 1.3.3) Quan a criteri de la Comissió Gestora del Programa de Cria, l'acompliment parcial conjunt dels criteris 1.3.1 i 1.3.2 resulti equivalent a l'acompliment total d'un d'ells.
- 1.4) Realitzar muntres controlades en lots amb un únic marrà o participar en el Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics (Annex 10).
- 1.5) Disposar d'un mínim de 14 ovelles adultes en actiu (365 dies o més d'edat) inscrites a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Reproductors del Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa.

2) Règim sancionador: Quan la Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, detectin que una explotació col·laboradora del Programa de Cria incompleixi un o més dels requisits:

- 2.1) Si per canvis en l'estatus d'explotació col·laboradora en el Programa de Control de Rendiments s'incompleixen el requisits 1.1 o 1.2, es perdrà l'estatus d'explotació col·laboradora del Programa de Cria sense cap penalització addicional, ni restricció a l'hora de sol·licitar de nou l'estatus d'explotació col·laboradora un cop s'assoleixi l'acompliment del requisit 1.1 i/o 1.2.
- 2.2) Si per modificacions en la genealogia inherents al Programa de Control de Paternitats Mitjançant Marcadors Genètics s'origina un

- incompliment del requisit 1.3, es perdrà l'estatus d'explotació col·laboradora del Programa de Cria sense cap penalització addicional, ni restricció a l'hora de sol·licitar de nou l'estatus d'explotació col·laboradora un cop s'assoleixi l'acompliment del requisit 1.3.
- 2.3) Si per canvis en el maneig del ramat o en el cens del mateix s'incomplixen els requisits 1.4 o 1.5, es mantindrà l'estatus d'explotació col·laboradora del Programa de Cria durant un període màxim de sis mesos a partir de la detecció i notificació de l'incompliment; passat aquest període de temps, es perdrà l'estatus d'explotació col·laboradors del Programa de Cria si no s'han esmenat els incompliments, sense cap penalització addicional, ni restricció a l'hora de sol·licitar de nou l'estatus d'explotació col·laboradora un cop s'assoleixi l'acompliment dels requisits 1.4 i 1.5.
- 2.4) Si l'incompliment detectat és degut a frau per part del ramader, es perdrà l'estatus d'explotació col·laboradora del Programa de Cria durant un període mínim de tres anys.
- 2.5) Per qualsevol altra situació d'incompliment dels requisits, es perdrà l'estatus d'explotació col·laboradora del Programa de Cria, amb la possibilitat d'aplicar períodes mínims de retirada d'aquest estatus a criteri de la Comissió Gestora del Programa de Cria.
- 2.6) Qualsevol decisió de la Comissió Gestora del Programa de Cria (punts 2.1 a 2.5) esgota la via administrativa.

ANNEX 9

Inscripció d'Animals al Llibre Genealògica

Únicament podran inscriure o modificar la inscripció dels seus animals al Llibre Genealògic els socis d'ANCRI de ple dret (Annex 3), d'acord amb els criteris indicats a continuació:

1) Inscripció de xais a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal o a la Secció Annexa de Naixements.

1.1) Es consideraran inscrits en el moment que s'hagi enviat la informació completa dels animals a SEMEGA, d'acord amb els procediments indicats al punt 2.3 de l'Annex 6. En el cas de ramats que optin pel punt 2.3.2 de l'Annex 6, caldrà esperar a que la informació hagi estat informatitzada.

1.2) S'inscriuran a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal, en cas que compleixin els requisits indicats al Programa de Cria, en cas contrari, s'inscriuran a la Secció Annexa de Naixements.

1.3) Aquesta inscripció es podrà modificar:

1.3.1) **Intercanvis entre la Secció Annexa de Naixements i la categoria «Bàsica» de la Secció Principal, o viceversa:** Amb independència d'aplicar les sancions oportunes, quan així ho requereixi l'esmena d'errors a la informació facilitada a través del Programa de Control de Rendiments.

1.3.2) **Promoció de la Secció Annexa de Naixements a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal:** Que mitjançant el Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics (Annex 10), es completi la genealogia, i aquest sigui l'únic requisit faltant per accedir a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal.

1.3.3) **Degradació de la categoria «Bàsica» de la Secció Principal a la Secció Annexa de Naixements:** Quan no es pugui corroborar la paternitat en animals inscrits a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal, analitzats dins el context del punt 9.3 del Programa de Cria. S'aplicarà el mateix procediment en cas que el pare identificat no compleixi els requisits necessaris per permetre la inscripció dels seus descendents dins la categoria «Bàsica» de la Secció Principal.

2) Inscripció a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal.

2.1) A partir dels sis mesos d'edat, s'inscriuran a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal, aquells animals inscrits a la categoria «Bàsica» que hagin assolit la puntuació mínima de 60 (ovelles) o 65 punts (marrans) durant la Qualificació Morfològica, sense haver obtingut una puntuació igual o inferior a 3 en cap regió/caràcter dels avaluats (Annex 5).

2.2) Promocionaran a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal, aquells animals inscrits a la Secció Annexa de Reproductors que mitjançant el Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics (Annex 10), es completi la genealogia, i aquest sigui l'únic requisit faltant per accedir a la categoria «Bàsica» de la Secció Principal.

3) Inscripció a la Secció Annexa de Reproductors:

- 3.1) A partir dels sis mesos d'edat, s'inscriuran a la Secció Annexa de Reproductors, aquells animals inscrits a la Secció Annexa de Naixements que hagin assolit la puntuació mínima de 60 (ovelles) o 65 punts (marrans) durant la Qualificació Morfològica, sense haver obtingut una puntuació igual o inferior a 3 en cap regió/caràcter dels avaluats (Annex 5).
- 3.2) Degradaran a la secció Annexa de Reproductors, aquell animals inscrits a la categoria «Definitiva» de la Secció Principal que no compleixin els requisits d'aquesta última:
 - 3.2.1) Per esmena de la informació facilitada a través del Programa de Control de Rendiments.
 - 3.2.2) No es pugui corroborar la paternitat en animals analitzats dins el context del punt 9.3 del Programa de Cria. S'aplicarà el mateix procediment en cas que el pare identificat no compleixi els requisits necessaris per permetre la inscripció dels seus descendents dins la categoria «Bàsica» de la Secció Principal.
- 3.3) En el cas de ramats que formalitzen el procediment d'alta a ANCRI (Annex 2), aquells reproductors de més de sis mesos que hagin superat el procés de Qualificació Morfològica i no hagin estat prèviament inscrits al Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa.

4) Altres:

- 4.1) La inscripció al Llibre Genealògic en cap cas es veurà revertida, anul·lada o suspesa en cas que l'animal mori, sigui venut a explotacions no afiliades a ANCRI, o el ramat al que pertanyi es doni de baixa d'ANCRI d'acord amb els procediments indicats a l'Annex 4.
- 4.2) En cas que un procediment d'alta (Annex 2) inclogui animals prèviament inscrits al Llibre Genealògic, caldrà demostrar la identitat d'aquests animals i contrastar-la amb la informació disponible a la base de dades d'ANCRI. Només s'acceptaran com a mètodes identificatius:
 - 4.2.1) Cròtal oficial i bolus electrònic d'acord amb la legislació vigent, sempre que s'hagués proporcionat aquesta informació a ANCRI a través del Programa de Control de Rendiments abans que l'animal deixés d'estar integrat en un ramat afiliat a ANCRI.
 - 4.2.2) Cròtal d'identificació original amb la numeració d'identificació d'ANCRI d'acord amb el punt 2 del Programa de Cria.
 - 4.2.3) Anàlisi per marcadors genètics, en cas que l'animal hagués estat genotipat dins el context del Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics (Annex 9), amb anterioritat al moment en que va deixar de formar part d'un ramat afiliat a ANCRI. El cost derivat de la presa de mostres i genotipatge de l'animal correrà a càrrec del ramader propietari.
- 4.3) En cas que no es pugui corroborar la identitat dels animals esmentats al punt 4.2, aquests seran considerats animals externs a ANCRI sense cap antecedent previ en el Llibre Genealògic.

ANNEX 10

Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics

Els socis d'ANCRI disposen d'un Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics des de l'any 2011, que permet identificar el progenitor amb una fiabilitat superior al 99%.

1) Requisits per participar al Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics:

- 1.1) Ser una explotació col·laboradora del Programa de Cria de la raça ovina Ripollesa.
- 1.2) Assumir el cost derivat del Control de Paternitats per Marcadors Genètics d'acord al preu notificat per la Junta d'ANCRI a l'Assemblea General.
- 1.3) Estar al corrent de pagament dels controls de paternitat realitzats fins al moment.
- 1.4) Col·laborar i facilitar la presa de mostres biològiques (i.e., sang) dels animals a ser testats per part de la Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, així com tots els sementals de l'explotació.

2) Drets d'ANCRI:

- 2.1) Establir i notificar el cost dels controls de paternitat.
- 2.2) Eximir de pagament als socis d'ANCRI en cas de disponibilitat pressupostaria.
- 2.3) Crear una base de dades amb els genotipatges resultants del Programa de Control de Paternitats per:
 - 2.3.1) Utilitzar-los durant el Control de Paternitats d'explotacions diferents a les que es van obtenir les mostres biològiques.
 - 2.3.2) Utilitzar-los durant els controls aleatoris de fiabilitat de les genealogies (Annex 10).

3) Procediment d'actuació del Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics:

- 3.1) El ramader sol·licitarà a ANCRI, preferiblement per escrit, el testatge per Marcadors Genètics dels seus animals.
- 3.2) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, es posaran en contacte amb el ramader abans de transcorregut un mes de la sol·licitud, i acordaran dia i hora per la presa de mostres biològiques.
- 3.3) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, es personaran a l'explotació el dia i hora acordats, i prendran les mostres biològiques dels animals.
- 3.4) El ramader tindrà l'obligació de facilitar la identificació de cada animal, així com facilitar el treball de les persones encarregades de la presa de mostre (p.ex., subjectant l'animal).
- 3.5) La Comissió Gestora del Programa de Cria, o les persones en qui delegui, assignaran un número de registre a cada mostra biològica, i en registraran la informació rellevant en una base de dades creada a tal efecte (identificació de l'animal, ramat d'origen, sexe, i data d'extracció).

- 3.6) Les mostres biològiques es conservaran en congelació, fins que es transmetin al laboratori, com a màxim sis mesos després de:
- 3.6.1) En mascles, la data d'extracció de la mostra.
 - 3.6.2) En femelles, la notificació del seu primer part per part del ramader.
- 3.7)
- 3.7) Un cop es disposi dels resultats:
- 3.7.1) Es notificaran al ramader mitjançant l'enviament telemàtic dels informes de paternitats, d'acord amb la legislació vigent, incloent:
 - 3.7.1.1) Els animals pels que no s'ha pogut realitzar l'anàlisi per defectes a la mostra biològica.
 - 3.7.1.2) Els animals amb resultats no concloents (més d'un pare compatible), que es consideraran com a «paternitat desconeguda».
 - 3.7.1.3) Els animals amb paternitat identificada.
 - 3.7.2) Es reclassificaran els animals i la seva descendència en el Llibre Genealògic en cas que el resultat del control de paternitats així ho requereixi.

ANNEX 11

Enviament d'Informació al Centre Qualificat de Genètica, i Recepció i Comunicació dels Resultats de l'Avaluació Genètica

El Centre Qualificat de Genètica que realitzarà les avaluacions genètiques serà el Departament de Ciència Animal i dels Aliments de la Universitat Autònoma de Barcelona, sota la supervisió del Director Tècnic del Programa de Cria.

1) Informació facilitada al Centre Qualificat de Genètica.

- 1.1) Registres acumulats complets del Programa de Control de Rendiments procedents de les explotacions col·laboradores del Programa de Cria.
- 1.2) Llistat d'ovelles i marrans en actiu a les explotacions col·laboradores del Programa de Cria.

2) Informació rebuda del Centre Qualificat de Genètica. Les avaluacions genètiques es realitzen un cop a l'any, durant la tardor:

- 2.1) Per les ovelles, es genera un fitxer en format Excel per cada explotació col·laboradora del Programa de Cria. Aquest consta de dues columnes amb *i*) el numero d'identificació de cada ovella en actiu al ramat i *ii*) el valor del seu índex combinat, i té el format necessari per incorporar aquesta informació de manera automàtica al Programa Informàtic de Gestió, posat a disposició de tots els socis d'ANCRI.
- 2.2) Pels marrans, un catàleg de sementals en format *portable document file* on s'inclouen tots els marrans en actiu a les explotacions col·laboradores del Programa de Cria i s'hi detallen el valors millorants pels quatre caràcters avaluats (prolificitat, pes al naixement, supervivència neonatal, i supervivència al primer mes), l'índex combinat, la seva fiabilitat, i informació genealògica bàsica.

3) Divulgació de la informació rebuda del Centre Qualificat de Genètica.

- 3.1) Els fitxers Excel amb els resultats de les avaluacions genètiques de les ovelles s'envien per correu electrònic als socis, per tal que puguin introduir aquesta informació al Programa Informàtic de Gestió.
- 3.2) El catàleg de sementals s'obre als socis i al públic en genera, de manera lliure, a través de la pàgina web d'ANCRI (<http://www.ancri.org>).

ANNEX 12

Compra de Sementals del Ramat ANCRI – SEMEGA

Un dels objectius del ramat ANCRI – SEMEGA és ser una font de sementals de raça Ripollesa, d'alt valor genètic, i genealogia contrastada, per tots els socis d'ANCRI interessats en la seva adquisició.

1) Característiques dels animals.

- 1.1) Inscrits al Llibre Genealògic de la raça ovina Ripollesa.
- 1.2) Mínim de dues generacions completes d'informació genealògica (pares i avis).
- 1.3) Valor genètic millorant per sobre la mitjana d'ANCRI (i informació detallada dels resultats de l'avaluació genètica i la seva precisió).

2) Procediment de sol·licitud d'animals.

- 2.1) Es crea un registre únic de sol·licituds, gestionat pel Director Tècnic del Programa de Cria.
- 2.2) Cal contactar amb la Junta d'ANCRI, el Director Tècnic del Programa de Cria, o el responsable del ramat ANCRI – SEMEGA, especificant el nombre d'animals sol·licitat i les característiques dels mateixos.
- 2.3) S'acceptarà un màxim de cinc animals per sol·licitud.
- 2.4) Un cop transmesa aquesta informació al registre únic de sol·licituds, es comunicarà a l'interessat la posició que ocupa la sol·licitud d'acord amb els criteris de prioritització indicats en el punt 3.

3) Criteris de Priorització. Les sol·licituds s'ordenaran en estricte ordre d'arribada, amb les següents excepcions:

- 3.1) Els ramats col·laboradors del Programa de Cria tindran prioritat sobre els que no disposin d'aquest estatus.
- 3.2) Els ramats col·laboradors del Programa de Control de Rendiments tindran prioritat sobre els que no disposin d'aquest estatus.
- 3.3) Els ramats que hagin adquirit animals durant els darrers 6 mesos i facin una nova sol·licitud, no se'ls aplicaran les excepcions 3.1 i 3.2 en cas que hi tinguessin dret.
- 3.4) En cas que els animals disponibles no s'ajustessin a les característiques sol·licitades, se n'informarà al ramader i, si decideixi no adquirir-los:
 - 3.4.1) Seguirà mantinguen la mateixa posició a la llista de prioritització.
 - 3.4.2) Els animals s'assignaran al següent ramader de la llista.

4) Entrega dels animals.

- 4.1) Els animals s'entregaran amb un pes mínim de 20-25 kg de pes viu.
- 4.2) El preu mínim es fixa en 120 euros/animal.

ANNEX 13

Sol·licitud de Certificats d'Inscripció al Llibre Genealògic

- 1) Podran sol·licitar l'emissió del Certificat d'Inscripció al Llibre Genealògic els propietaris d'animals inscrits al mateix d'acord amb la normativa vigent.
- 2) La sol·licitud s'adreçarà per escrit a ANCRI, especificat els animals a certificar.
- 3) Els certificats els emetrà ANCRI, d'acord amb les següents consideracions:
 - 3.1) Es certificarà l'estatus d'inscripció al Llibre Genealògic d'acord amb la informació facilitada pel ramader a través del Programa de Control de Rendiments, les paternitats obtingudes mitjançant el Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics, i d'acord amb la normativa vigent del Llibre Genealògic i el Programa de Cria.
 - 3.2) Únicament es certificaran aquells animals que siguin propietat de l'interessat, i els ancestres coneguts d'aquests animals en cas degudament justificat.
 - 3.3) En cas que la certificació faci referència a un animal que no pertany a cap ramat afiliat a ANCRI en el moment de la sol·licitud, caldrà demostrar la identitat d'aquests animals i contrastar-la amb la informació disponible a la base de dades d'ANCRI. Només s'acceptaran com a mètodes identificatius:
 - 3.3.1) Cròtal oficial i bolus electrònic d'acord amb la legislació vigent, sempre que s'hagués proporcionat aquesta informació a ANCRI a través del Programa de Control de Rendiments abans que l'animal deixés d'estar integrat en un ramat afiliat a ANCRI.
 - 3.3.2) Cròtal d'identificació original amb la numeració d'identificació d'ANCRI d'acord amb el punt 2 del Programa de Cria.
 - 3.3.3) Anàlisi per marcadors genètics, en cas que l'animal hagués estat genotipat dins el context del Programa de Control de Paternitats per Marcadors Genètics (Annex 9), amb anterioritat al moment en que va deixar de formar part d'un ramat afiliat a ANCRI. El cost derivat de la presa de mostres i genotipatge de l'animal correrà a càrrec del ramader propietari.
- 4) Informació addicional obligatòria en el certificat:
 - 4.1) Socis d'ANCRI de ple dret: Cap.
 - 4.2) Socis d'ANCRI amb drets restringits: A peu de pàgina de tots els folis de la certificació s'inclourà el següent text en negreta:

Ramaderia afiliada a ANCRI amb l'estatus de «soci amb drets restringits»
 - 4.3) No socis: A peu de pàgina de tots els folis de la certificació s'inclourà el següent text en negreta:

Ramaderia no afiliada a ANCRI. La certificació fa referència única i expressa als animals indicats, i no té cap efecte sobre la seva descendència.
- 5) Taxes:
 - 5.1) Els socis d'ANCRI de ple dret, queden exempts del pagament de taxes.
 - 5.2) Pels socis d'ANCRI amb drets restringits, així com pels no socis, s'emetrà els certificats previ pagament d'una taxa de 50 euros

(certificacions que incloquin entre 1 i 50 animals) o un euro per animal certificat (certificacions que incloquin més de 50 animals).